

Arheoloogilised mälestised ja suuline pärimus

2010

Sandra Zirne

Muinsuskaitseamet

Arheoloogia ja ajaloo osakonna juhataja

sandra.zirne@inbox.lv

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

- Suuline pärimus – huvitavaim ja küsimusterohkeim osa muinsuste otsimisel ja kontrollil
- Arheoloogiamälestiste ja suuliste pärimuste mõiste sisaldab
 - folkloor (legendid, lood, kombed)
 - kohanimed, mis kasutusel kohalike seas
- Suulise pärimuse kõrvutamisel arheoloogiliste objektidega tuleb arvesse võtta:
 - subjektiivsust
 - teadmata päritolu
 - pärimus on noorem kui mälestis

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Arheoloogilised objektid Lätis koos võimalike pärimustega

- Asulad (linnamäed, külad järvedel, keskaegsed linnused)
- Matmiskohad (muinasaegsed kalmeväljad, keskaegsed kalmistud)
- Pühapaigad (mäed, kivid, puud, koopad jne)

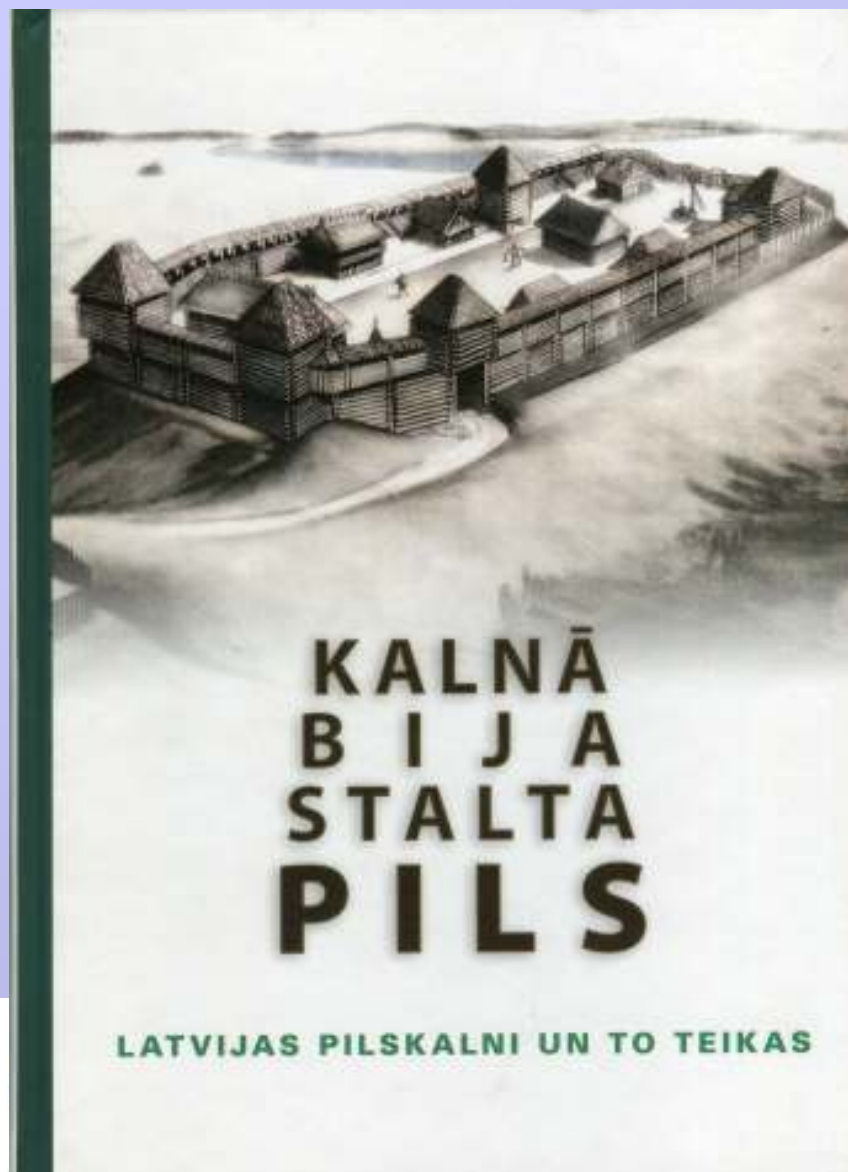

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Läti linnamäed

SĒRENES linnamägi

Legendid maa alla vajunud aaretega kindlustest

Tērvetes - linnamägi (Cukurkalns)

Sudrabkalns – linnamägi

Stupeļu kalns - linnamägi

Kūliņu linnamägi

Linnamägede nimed ja vihjed kindlustest

Arāju linnamägi (Zamok)

Timšānu linnamägi (Zamok)

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regi

Pilskalnes Zamečkas linnamägi

Babrauščas linnamägi

Enne kaevamisi

Peale aarete otsimist...

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Lood kokku kantud linnamägedest

Jersikas linnamägi

Pilveru linnamägi

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Āraišu jārve kindlus

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Linnamägede nimed seotuna asukoha ja rahvakommetega

Piksteres Zilais mägi - linnamägi

Tiliku Jāņa mägi

Panderu Offerring - mägi

Aizkraukles linnamägi (Kõrged mäed)

Alüksnes Templimägi – linnamägi (nimi pärineb graniitrotundist – Gloria templist, ehitatud linnamäele 1807. a)

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Raunas Tanīskalns - linnamägi on Raunase keskaegne kindlus

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Kohanimed viitavad varasematele matmiskohtadele - Kalmemägi, Surnumägi, Katkukalmistu jne

Žiguru muinasaegne kalmeväli (Surnumägi)

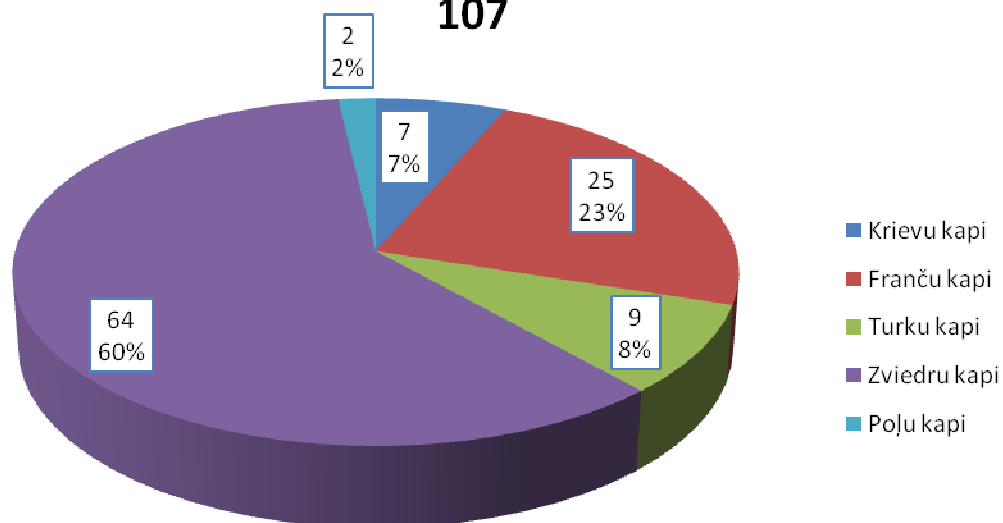
Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Rahvus seostatuna kalmistu nimega

Senkapu nosaukumos ietvertās tautības-

107

Rootslaste kalmistu – 64
Prantslaste kalmistu – 25
Türklaste kalmistu – 9
Venelaste kalmistu – 7
Poolakate kalmistu – 2

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Rahvuste nimedega kalmeväljad

Tilamanu (rootslaste kalmistu)

Sabiles (venelaste kalmistu)

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Läti rahvalaul:

**Ole ettevatlik, västrik,
Rootsi kull võib sind tabada,
Rootsi kull võib sind tabada
Vahast kinnastega.**

**Rootsi hobused hirnuvad
Canteringist läbi Rēvele
Oh, Eesti emad,
Hoidke oma neiusid.**

Rootsimägi (Pühamägi) – keskaegne linnus

European Union

Linking Estonia and Latvia

Part-financed by the European Regional Development Fund

Läti rahvalaul

Mu Jumal, mu Jumal,
Venelased tulevad sellele maale
Mõned neiud
Võivad saada venelaste naisteks

Upu või uju,
Ma pean ületama Daugava
Seal ootab Türgi piirivalvur
Mind – meest Vidzemest

Siniroheline sära murdub,
Roosa päike tõuseb
Või mu vennad sünnivad
Vene (Poola, Saksa, Riia) kindluses

Sabiles Krievu kapi

Linking Estonia and Latvia

Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Bīlavu Põrgupaat

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Muinaeaegsed kultusekohad - mäed, kivid, puud, koopad jt

Basu Libahundi kivi

Elku (Idol) pärn Kurzemes

Jalajäljega kivid Māra Vosvu Jumalamäel - kultusekoht

Linking Estonia and Latvia

Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Täna tähelepanu eest!

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Liivimaa pühakohad (koopad) - kultusekohad